

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 8 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru provinciile pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Corespondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 43.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru se-care publicare.

Prenumeratiune nouă

la

„Telegraful Român“

care apare de trei ori pe săptămână, deschidem pe trimestrul Octomvre-Decemvre al anului 1883, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedea în fruntea foaiei.

Bani de prenumeratiune se trimite mai cu înlesnire pelângă assignatiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, și eventual al poștei ultime să fie scrise bine, ca să se poată ceti.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfârșește cu ultima Septemvre 1883, ași înnoi din vreme abonamentul, pentru ca să nu fie espeditura silită a sista, sau a întârșia cu espedirea foiei*).

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiu.

*) Înlesnire foarte mare în espedițiune se face prin lipirea unei fășii de adresă dela abonamentul ultim.

Dela festivitățile din Seghedin.

Deputațiunea bisericei noastre sub conducerea Escelenței Sale Părintelui arhiepiscop și metropolit **Miron Romanul** a fost primită în Seghedin de Maiestatea Sa regele.

Escelența Sa la această ocașiune a rostit următoarele:

*Maiestatea Voastră cesarea și regio-apostolică,
Prea grațiosul nostru Domn!*

Fie-care cetățan credincios al statului ungar, fie-care supus fidel al Maiestății Voastre, cu consciința de fericire și cu simțământ de mulțămă, ce își are rădăcina în inimă, urmăresce totdeauna părinteasca îngrijire a Maiestății Voastre, ce e îndreptată spre bunăstarea și înflorirea țerei și se manifestează pretutindenea prin fapte mărețe.

O asemenea faptă măreață de principe o glorifică în special astăzi o mare parte a tot, ce are țeara mai bun, când din ținuturi mai aproape și mai îndepărtate se grupează în giurul Maiestății Voastre, a iubitului nostru rege, în această capitală a Ungariei de jos, pe carea după grele catastrofe elementare

în linia primă părinteasca îngrijire a Maiestății Voastre o a mântuit de perire, nu numai, dar în timp relativ foarte scurt o a ridicat acolo, încât acest oraș formează încă acum o podoabă însemnată, o mândrie aleasă a țerei.

Biserica greco-orientală română din patriă totdeauna și în timpurile cele mai critice credincioasă preanaltului tron al Maiestății Voastre, reprezentată prin noi aici înaintea prea grațioasei fețe a Maiestății Voastre, participă cu sinceritate la bucuria generală, produsă în inimile patriotice prin terminarea cu succes a unei opere mărețe a țerei; și ceea ce vedem și esperiăm noi aici, aceea ne întăresce și mai mult în speranța: că biserica noastră, sub vitrigitatea veacurilor trecute gârbovită, aproape îmbrăncită, aproape îngropată în ruine, prin conlucrarea fiilor săi temători de Dumnezeu, iubitori de pace și de ordine, mai ales însă prin părinteasca îngrijire a Maiestății Voastre, carea de o potrivă fericesc toate popoarele credincioase, — după esemplul Seghedinului se va ridica din ruine și va deveni o podoabă, ba chiar o mândrie a țerei, ale cărei interese le promovează.

Pătruși de astfelu de simțăminte și de astfelu de speranță, cu cel mai profund respect de supuși ne rugăm de Maiestatea Voastră, prea grațiosul nostru Domn: ca să Vă îndurați prea grațios a primii și cu această ocașiune omagiul cel mai supus al bisericei greco-orientale române din Ungaria și Transilvania, credința neclătită și alipirea ei către preanaltul tron al Maiestății Voastre, cărora prin aceasta, deși numai cu cuvinte debile, ne luăm voiă a da expresiune sinceră, — și a ține și în viitoriu biserica noastră în părinteasca grație fericitoare a Maiestății Voastre, pre acea biserică, carea în rugăciunile ei de toate zilele se roagă la Atotputernicul Dumnezeu pentru statornica bunăstare a Maiestății Voastre și a întregii case domnitoare, și pentru fericirea popoarelor. — Maiestatea Sa cesarea și regio-apostolică, augustul nostru monarch, vivat! să trăiască! vivat!

Maiestatea Sa regele a răspuns:

„Cea mai frumoasă dovadă despre alipirea și credința omagială a DVoastră o vom afla în aceea, dacă în spiritul intențiunilor mel. părintesci veți îndemna pre credincioșii concreduți grigei DVoastre nu numai la alipire credincioasă către religiunea și naționalitatea lor, ci și la adevărată iubire de patrie și la reverință. către legi; și dacă în această direcțiune nu numai veți valida tot pondul influenței DVoastre, ci și din parte-Vă veți premerge cu esemplu bun, fiți convinși că pe acest teren activitatea DVoastre va fi însoțită de deplina mea recunoscință.“

n'am vădut nici odată așa ceva. Acum o ved și o cred; dacă ași fi știut, ași mai fi rëndut pe doi aici, pentru ca fie care să ucidă o piesă frumoasă; dar cine s'a așteptat la una ca asta? Eu n'aveam de gând să trag focuri, pușca o am luat din precauție, la cas, când domnul acesta ar greși sau ar veni în pericol. Încât pentru ferul, ce l'am luat cu mine, eu n'am cređut, că-mi va fi de trebuință, nici nu m'am uitat în ce stare e. . . Ei bine, eată ce s'a întemplat, continuă dannemanul adresându-se către Cristian, și am dis să aștepti, până ce am pus pe fie-care la locul său, și apoi aveam să viu drept la tine; dar trebuie că un alt animal a șters urmele mele din noaptea trecută; căci fără a mă fi tocmai rătăcit, eu am trecut peste visuină și n'am observat-o, până ce a fost prea târșiu a mă întoarce. Rëntăcioasa m'a audit, ea a venit spre mine, fiindcă avea pui. Eu n'am încercat a o spăria cu brațul, ca să între în vizuină; ea nu s'a spăriat, ci s'a sculat. Eu i-am spintecat pântecul și totodată am strigat de două ori. La sgomotul glasului meu, prietinnul a apărut în intrarea peșterii, și ca să-l pot ôpri de fugă, m'am grăbit a mă pune înaintea lui, fără să gândesc că ferul meu l'am lăsat frânt, lîngă muma. Am gândit că e moartă: dară, după ce m'am îndepărtat, ea s'a sculat, s'a culcat și iarăși s'a sculat. Vremea mi se părea lungă, până ce ai venit tu, herr Cristian; căci de o parte, era bătăna, care, dintr'un moment la

Desbaterea afacerii cu Croația în parlamentul Ungariei.

(Urmare.)

Mihail Polit: Sângeroasele evenimente întemplate în Croația au atras asupra-le nu numai intențiunea monarhiei, ci și a străinătăței întregi. Evenimentele acestea dovedesc că Ungaria nu este organismul sănătos, ce-l credea lumea. Ungaria față cu Croația nu poate esercita nici o putere atractivă. Dacă între Ungaria și Croația ar exista vre-o referință pretinească, afacerea cu insigniile nu ar fi luat dimensiuni așa de mari, după cum o a luat în realitate. Evenimentele din Croația însă au înscenat pe față, ceea ce există de mult. Aici în Croația sînt o sumă de rapoarte, cari nu se mai pot susține. Afacerea din Croația ne-a arătat, că rapoartele în această jumătate a monarhiei sînt cu mult mai rele, de cât în cealaltă jumătate. Și această a fost mare decepțiune, nu numai pentru cercurile decisive din Viena, ci și pentru toate cercurile politice din Europa.

După catastrofele, prin cari au trecut Austria în bătăliile din anii 1859 și 1866, Europa putea fi îngrigită, că conglomeratul de popoare și provincii, pe cari casa Habsburgică, sute de ani le-a știut ține la olaltă, se va descompune. Și atunci a cređut lumea, că Ungaria, rassa maghiară este chieamată a da nouă putere monarhiei habsburgice; a o regenera prin schimbarea sistemului în regim. Însă nu numai Europa, ci și în însași Ungaria, naționalitățile, Croația, preste tot locul priveau oamenii cu cele mai mari speranțe la noua eră a independenței constituționale din Ungaria. Aceste speranțe au dispărut însă de mult. Raportul Ungariei și a rasei maghiare cu Croația s'au terminat prin revoluție, pe care Ungaria a trebuit să-o sugrume cu forță militară. Nu trebuie să ne înșelăm în judecata acestui raport. Ea e rezistența unui popor întreg. Ungaria nu numai nu și-a știut face partidă în Croația, ci nu există acolo un singur om cel puțin, care ar fi pe partea regimului unguresc. Și aceasta caracterizează situația din destul. Ea dovedesc, că raporturile din această jumătate a monarhiei sînt mai puțin consolidate, ca în cealaltă jumătate a monarhiei. Se vede că este păcatul rasei maghiare de a nu-și ști câștiga nicăiri amici, pentru că ea este obicnuită a esercita asupra celorlalte rase o domnire absolută, esclusivă, necondiționată. De aci marea diferență între starea de

FOIȚA.

Cristian Waldo

sau

CĂILE NOROCULUI.

Roman de George Sand.

(Tradus din franțozesce de E. B.)

(Urmare.)

Ei încungiurară cadavrul ursoaicei și îl ridicară cu precauție, căci nu te poți încrede nici când în ursul, ce pare mort. Apoi prinseră, nu fără osteneală puii, cari arătau deja colții și ghiarele, apoi îi legară cu îngrijire; după aceea, ei avură timp a admira vênatul bogat, ce conținuse peștera, și avură regrete, pe jumătate exprimate, că dannemanul se grăbise a le preveni.

— Trebuie să-mi iertați, ce am făcut, și se el către tinerii oficeri. Eu bănuiam că bălțata aceasta mare are pui: n'am dis că ea este peștrită? O! bine am vădut; dară n'am vădut puii, și cât pentru prietinnu l'am vădut de loc. Mi s'a spus, că muma își duce adese-ori în locașul său de earnă un tiner răntăcios, care nu este nici tatăl puilor, nici chiar un individ al tatălui lor, ca să apere și conducă puii, la cas când ea ar fi ucisă. Eu n'am cređut, fiindcă

altul, își putea recăștiga puterile să năvălească spre mine, și de altă parte era prietinnul, ce se retrase în fundul peșterii și aștepta atacul bătănei, ca să-i ajute, fără a socoti puii, de cari știam că-mi vin între picioare, cât se începea lupta. Pentru toate acestea eu n'aveam decât un foc în pușcă, ce nu era destul, ba eu nici nu îndrăzneam a ochi, căci răntăcioșii se hotăresc mai iute vedend arma în mână. Mi-a fost frică, o pot mărturisi fără rușine căci n'am tuit și eacă toate patru piesele în mâinile noastre. Până ce am așteptat, mi s'a părut că trece un an și totuși cred că tu ai venit îndată, herr Cristian, de oare ce toate s'au sfârșit bine. da, foarte bine și tu ești un voinic! Eu sînt supărat, că au fost mainainte trei cuvinte rele între noi. Sînt uitate și eu îți dătoresc sufletul meu precum îți dătoresc viața mea. Vino, să ne îmbrășsem ca și când ai fi fiul meu.

Cristian îmbrășșă cu foc pe Dalecarlianul, și acesta spuse oficerilor, cum Cristian, după ce ucise ursul trup de trup, ucise și pe prietinnu, tocmai la timp la o distanță de doi policari de față sa creștinească. Cristian trebuia să și apere modestia sa de esagerarea dannemanului, încât pentru punctul acesta; dară Boetsoi entuziasmat, nu voia să lase nimic din cele pretinse, și neputend Cristian dovedii nimic, vitejia sa lua proporțiuni colosale în imaginațiunea lui Larrison și a amicilor săi. Respec-

lucruri aici și dincolo în cealaltă jumătate a monarchiei.

Dela era inaugurată cu dualismul regula fundamentală a întregului sistem de regim a fost în o jumătate a monarchiei domnia germanilor, în cealaltă domnia maghiarilor. În Cislaitania însă după multe experiențe triste au venit oamenii la convingerea, că asemenea rapoarte neraturale, ca și cele create prin numitul sistem de guvernare, n'au durată lungă. S'a aflat deci un bărbat de stat, care, urmând intențiilor mai înalte, a scris pe steagul său împăcarea naționalităților.

Contele Taaffe la început n'a putut împăca nici pe germani, nici pe slavi, cu încetul însă străbate totuși sistemul lui, pentru că el corespunde dreptății și adevăratei egale îndreptățiri. Nu voi vorbi despre Bohemia, nu despre Galizia, ci sistemul lui a străbătut și în Stiria, Carintia și Carniolia; ministrul de justiție a îndrumat pe procurorii de acolo să învețe limba slavenă, și să pledeze slovenesce, pe când în Ungaria acusatului nemaghiar mai a se apăra un este permis în limba sa maternă.

Preste tot în Ungaria altfel purced oamenii, și nu ca în cealaltă jumătate a Ungariei. În loc de a obli lucrul le duc toate la extrem. Se urmărește o procedură, ca și când n'ar exista aici naționalități. S'au îndestulat oamenii cu succesul exterior de a scoate naționalitățile din toate pozițiile, suprimând cu forța cestiunea naționalităților. N'a fost lege pe care se n'o fie escamotat față cu naționalitățile. Această practică au voit oamenii să o urmărească și față cu Croația. Se poate dice că nu este guvern, care să fi purces cu mai mare ușurință, ca și cel unguresc când au ordinar afigierea insigniilor cu inscripțiune dublă. De 15 ani încoace chiar nici pe timpul vestitului ban Rauch nu i-a venit nimărui în minte să facă schimbări cu privire la limbă în pactul existent, căci cumcă la oficiile comune din Croația limba croată este limba oficiului despre aceasta nu mai încapă în lege nici o îndoeală. A fost escos de zel afigerea insigniilor r. cu inscripție dublă; prin aceasta au voit să arate croaților, că ei sunt subordinați; Croații însă au știut cum să se poarte.

Insigniile au fost însă numai o picătură de apă, care a făcut să verse paharul amărăciunii. În Croația se urmărește un sistem de administrație, care față cu ea este apăsătoriu și totodată și vătămătoriu. Afacerile comune se administrează numai în interesul Ungariei. Amploiații maghiari dela oficiile comune se poartă ca și când ei ar fi domni în țară; cu greu ajung indigenii la asemenea officii. Despre Slavonia s'a dis publică, că se va încorpora la Ungaria. Toate le-au făcut spre a provoca formal pe croați.

Se vede, că sistemul actual și-a făcut de problemă a sa de a provoca conflicte. În modul, cum au provocat pe croați, au provocat și pe sârbi. La sârbi au denumit patriarh pe un episcop de tot neplăcut, și aceasta o au făcut în fața vechiului drept de alegere și a clarei dispozițiuni a legii. Și când deputații sârbi guvernamentali au făcut pe ministrul president atent, că astfel de vătămare a dreptului din vechime poate ave urmări foarte triste între sârbi, el a răspuns: „*avem noi și putere și forță de a suprima astfel de nisuițe*“. Din nenorocire s'au aflat printre sârbi oameni luminați, cari au predicat linisce. De sine se înțelege, că guvernul și are și aici logica sa proprie. Dacă nu ajunge la isbuc-

niri turbulente, atunci se dice: au consimțit cu măsurile luate, ergo sunt mulțămiiți; ajunge lucrul la revoluție ca în Croația, atunci dic, că agitatorii, poartă vina.

Ar trebui să fie orb omul, spre a cualifica erupțiunea în Croația ca lucrul agitatorilor. În Croația cuvântul „maghiar“ cuprinde în sine noțiunea a tot ce e rău, a tuturor calamităților, a tuturor perchișițiilor, a tuturor asupririlor. Se poate închipui la ce grad a ajuns amărăciunea în Croația, dacă și chipul Sântului Stefan l'au aruncat din biserică, pentru că sânta icoană e „ungurescă“. Ticăloasa administrație din Croația, care e sub toată critica, încă se atribue rasei maghiare. Și după cum stau lucrurile în Croația, tot așa stau și prin celelalte părți ale Ungariei, pe unde locuiesc naționalități, și vin în contact cu administrația ungurescă. Dintr'alte aruncurile cele mari de dare pe comune, la cari se provoacă ministrul de finance, obvine numai, în granița militară, și provine de acolo, că darea pentru stat, fiind aici foarte mică, pentru acoperirea trebuințelor comunale se recere arunc mai mare.

Astfel stând lucrurile, nu e mirare că evenimentele din Croația au pus pe gânduri cercurile normafive din Viena, și prima urmare a fost, că comisariu s'a denumit un general cesaro-regesc. Nu mai încapă îndoeală, că factorii decisivi, cari reprezintă unitatea monarchiei, nu pot suferi, ca în una sau alta jumătate a monarchiei să se producă raporturi, cari sunt în stare a compromite întregul. Și dacă semnele nu ne înșeală, moderațiunea cea fără esemplu a ministrului president cu propunerea în cestiunea Croației, corespunde voinței cercurilor decisive, căci alt cum nu s'ar pute esplica, că ministrul president, care înainte cu câți-va ani amenința naționalitățile cu sdrobire, acum față cu croații de odată se se schimbe ca din senin. Nu trebuie să ne înșelăm în judecata acestui raport.

În Viena, unde mai privesc monarchia ca un ce întreg, nu pot suferi, să se producă lucruri, cari revoltă populațiuni întregi. Nu se poate lăsa Croația și populațiunile Ungariei la grația și disgrația domniei unei rase. Și fiindcă lucrurile au ajuns deja la acest punct, nu ne vom mira, că privirile croaților sunt îndreptate spre Viena, de unde cred oamenii că vor dobândi ajutoriu. Nu mai suferă îndoeală ca prin șovinismul ce crește din an în an în Ungaria, monarchia se paralizează. Monarhia ar trebui să-și câștige o poziție în ostul Europei, ar trebui să-și câștige simpatii la popoarele de acolo; și cum se poate și închipui așa ceva, dacă rudeniile lor de rasă trăiesc aici sub un regim, care-i împinge până la desperare?

Sângeroasele întâmplări din Croația ar trebui să fie doctrină, că e timpul spre a schimba politica față cu Croații și față cu naționalitățile. În această privință, opoziționalității unguri joacă o rolă curioasă. În loc de a se alătura lângă croați contra guvernului, după ei guvernul nici n'a făcut destule față cu croații. Se încearcă a întrece pe guvern în șovinism maghiar și prin aceea și perd din vedere scopul, resturnarea guvernului Tisza. Ei prin aceea întăresc numai poziția lui Tisza, pentru că cercurile din Viena trebuie să privească în Tisza pe bărbatul cel mai acomodat, care încâtva poate pune stavilă șovinismului maghiar. Această procedură a opozițiunii maghiare poate produce cea mai mare nemulțămire în Croația.

Și nu trebuie să nesocotim agitația din Croația: întreg poporul stă acolo unul ca unul. Tocmai în urma sângeroaselor întâmplări din Croația vechia ceartă între croați și sârbi a încetat. O singură poesie a poetului nostru, carea ne a îndemnat la conțelegere a fost destulă, ca frații învrăjbiți să-și dea mâna. În oare de periclu, când e vorba de binele sau pericolul poporului nostru, am fost și vom fi totdeauna uniți.

Propunerea ministrului president față cu șovinistele enunțațiuni ale opozițiunii le putem numi moderate. Nu i se poate însă ierta ministrului provocarea cu voia a conflictului din Croația. Un regim, care face o asemenea propunere, se condamnă pre sine însuși. În alte țări el a trebuit să repășească. Resping propunerea ministrului.

Revista politică.

Sibiu, în 3 Octomvrie

Duminecă a sosit Majestatea Sa împăratul în Seghedin. Primirea, după cum cetim în diare, a fost pompoasă. Diarele maghiare glorifică toate în articoli de fond această serbare a reconstruirii Seghedinului. Înalta oblaudire ar pute învăța multe din analele Seghedinului. Prin politica rasei maghiare statul nostru încă a ajuns în stadiul, unde era Seghedinul în 1879 înainte de catastrofa. Afaceri, ca cele din Croația întăresc afirmațiunea noastră. De nu vor apuca lucrurile alt curs, catastrofa nu va întârzi.

Afacerea cu Croația a trecut și prin casa magnaților. În câteva zile se vor delătura odioasele insignii cu inscripție ungurescă. Se crede, că se va restitui *status quo ante*. Ranele produse în corpul națiunii croate prin sângeroasele întâmplări din vara aceasta nu se vindecă așa de ușor prin luarea unor concluse în dieta Ungariei. Greutatea situațiunii va urma încă de aci incolo prin dejudecarea inculpaților. După scirile de până acum procurorul de stat din incidentul celor mai noue nelinișciri din Bistra, a ridicat acțiune contra a 130 de vinovați. Tot după diarele de ași s'a arestat în Kostajnicza un comerciant dintre cei mai cu vață — anume Miskics sub cuvântul, că el ar fi urdătorul spiritual al mișcării croate în districtele banale. Miskics e din partida lui Starcevic și candidat din partida aceasta la alegerile dietale din urmă.

Fostul ban al Croației, contele Peiacevic într'o epistolă adresată diarului „Pester Lloyd“ deneagă esactitatea cuvintelor ministrului unguresc de finance Szapáry, că guvernul croat ar fi consimțit la afigerea insigniilor cu inscripție maghiară.

Afacerea de a se lega calea ferată ung. din Maros-Vásárhely preste Piatra cu Moldova — după cum cetim în diarele din Pesta, — se discută de cătră militari specialiști austro-ungari și români.

În România se reconstruesc ministerii din nou. După scirile mai noue ministrul de justiție Stătescu si-a dat demisiunea, care fu primită. Diariul „Neue freie Presse“ din Viena dă sub rezervă următoarea listă a cabinetului din București: Dl Brătianu abdice dela portfoiu de resboiu. Boerescu va lua locul lui Sturdza în ministeriul de esterne, d. Sturdza va primi financele și dl Maiorescu cultele, altă versiune: D. Maiorescu, ministru de esterne și Voinov de justiție.

tul pentru Cristian crescă, ceea ce nu este de mirat. Prezența de spirit este facultatea curagiului adevărat. Cine perde, se deplânge, cine isbutese se admiră, fără a se admira pe sine însuși. Cristian simțea o mulțămire vie a fi obținut drepturi la amiciția dannemanului, pe care îl privea de aici încolo ca pe o rudenie de aproape; dară el se păzea a reveni la întrebările sale nechibzuite și se hotări a căuta altcum adevărul, de ar perde timp cât de mult și de i-ar trebui răbdare cât de multă.

Cei doi urși morți și mai cu seamă ursoaica erau grei și trăgeau împreună peste patru sute de punți. A-i trage după sine, peste asperitățile solului, unde singur mergeai cu greutate, părea cu neputință. Chiar cu cai nu-i puteai duce. De oare ce seara se apropia, și oficerii voeau să meargă încă la vânătoarea baronului, nu sciau, ce să facă. Chiar urșii cei mici, cari nu voeau să meargă, deveniră incomozi.

— Duceți-vă, dișe dannemanul: am să taiu, împreună cu copiii mei, doi sau trei, arbori tineri, și să fac din trânășii o sanie potrivită, să pun tot pe ea și să o tragem până acasă. De acolo vă trimt vânăatul cu sania mea, și în două oare va fi în bostoella voastră, ca să-l puteți arăta la toți amicii voștri.

— Și mâne îți trimitem animalele moarte, dișe Larrison; căci îți lăsăm dtale singur grigia a le lua

pelea și a o lucra. Așa este și părerea dtale, Cristiane?

— Eu n'am altă părere, decât Dvoastră, răspuse Cristian.

— Pardon! replică maiorul, noi am cumpărat dela danneman un urs: pe acela ce l'ai ucis dtă: el este al dtale, precum este acela, ce l'a împușcat el al lui, dacă nu vrea să ni-l vândă.

— El a ucis pe amândoi, dișe Cristian; eu i-am omorât deplin; eu n'am drept la nimic.

Era un asalt de delicateță, și dannemanul se arăta tot așa de scrupulos loial ca și ceialalți. În sfârșit a trebuit să cedeze Cristian, și să primească ursul feminin drept partea sa. Cei doi pui fură plătiți dannemanului, care trebui să primească în proprietatea sa pe prietenul madamei ursoaice. După ce se regulaseră toate maiorul și amicii săi voiau să ducă pe Cristian; dar acesta refușă a merge cu dâșii.

— Eu n'am ce face la vânătoarea baronului, le dișe el, precum tocmai dvoastră mi-ați diș, ea n'are nimic interesant pe lângă aceasta. Altcum nici n'am timp a merge acolo. Eu am să mă întorc în grabă la Stollborg, și să mă ocup cu reprezentarea mea. Pentru două zile încă, sunt legat prin contract de meseria fabulatorului. Eu rămân

aici și ajut dannemanului să ducă răutăcioșii; apoi merg cu sania sa până la lac. Să nu vă uitați, că ați promis domnului Goeffle și mie, a veni de a ne cerceta în Stollborg.

— Venim după cină și după reprezentație, răspuse maiorul. Așteptați-ne.

— Și eu, dișe dannemanul cătră Cristian, îți stau bun, că vei fi înainte de ce se întunecă, la lac.

Nu era mult timp de perdut. Oficerii se duseră la saniile lor, și dannemanul, spriginit de Cristian, de fiul său Olof și de fata sa cea mai mare, cari venisă a-i căuta, procedă cu mare destoinicie și iuteală la confecționarea micii sale sanii. Ei încercară apoi vânăatul și îl duseră, unii trăgând, alții împingând și ținând de sanie, la căscioară.

Îndată ce sosiră acolo, Cristian căuta cu ochii după sibilă. Perdeaua patului era închisă și nemișcată. Era ea încă acolo? El voia să mai vadă odată pe femeia aceea misterioasă și să mai vorbească cu dâșea; dară el nu îndrăzneă a se apropia de pat. Lui i se părea, că dannemanul nu-l perde din vedere și că toată aparența de curiositate îi displace.

Fata cea mai mică a dannemanului aduse vinars făcut în casă, vin-ars vestit de grâu, din care făcu mai târziu Gustav III un monopol de stat, creând așa un impozit oneros și vecsator, ce-l făcu

Demonstrațiunile din Paris contra regelui Alfonso au avut urmări nu neînsemnate în viața internă a ambelor state. După demisionarea în Franța a radicalului ministru de război, generalul Tibaudin a urmat acum demisionarea cabinetului din Madrid. Cabinetul s'a reconstruit în modul următoriu: *Posada Herrera*, president, *Ruiz-Gomez*, externe, *Linores Rivas*, justiție, *Gallostru* finance, *Moret*, interne, *Lopez-Dominguez*, război, *Sordoal*, lucrările publice, *Ivarez Inclan*, colonii, vice-admiralul *Valcaebel*, marină.

Protocolul

adunării generale a Reuniunii femeilor din Abrud, Abrud-sat și giur, pentru înființarea unei școli de fetițe ținută în Abrud-sat la 20 Septembrie 1883.

Fiind prezenți:

Doamna Anna Gall, presidentă, Anna Filip, vice-pres. Doamnele membri: Elena Adamoviciu, Iosefa Ciura, Maria Vlad, Amalia Candrea, Constanța Balinth, Maria Trifan, Ludmila Draia, Elena Bariț, Anna Lobonț, Florentina Têrnovean, Amalia Tobias, Roza Pop, Maria Kôvári, Iuliana Vasu, Eugenia Pop, Maria Pop, Maria Fizeșan, Margareta Balta, Maria Boer, Iula Luiza, Elena Mekei, Fani Albescu, Sofia Tiulescu din Caiatul de jos, Roza Henzel, Ana Lazar, Maria Șinca din Biscarea, Maria Dan, Ioana Bălossu, Elisaveta Cioara, Maria Tușuț, Maria Coroiu, Anica Anca, Anica Teleguț, Elisaveta Leac, Maria Marc, Maria Leterna.

Domnișoarele: Iulia Filip, Eugenia Tobias, Florentina Kôvári, Rozina Tobias, Elena Balta, Maria Macavei, Netti Gall, Lucreția Totoian, Aurelia Henzel, Lucreția Adamoviciu, Maria Vișă, Luiza Drumariu, Lucreția Șuluț, Elena Șuluț, Leontina Faur, Eugenia Ciura, Mariana Balossu, Antoineta Ivascu.

Domnii: Ioan Gall, Alesandru Filip, Gerasim Candrea, Dr. Adalbert Balinth, Iosif Draia, Aron Cioran, Ioan Têrnovean, David Candin, George Balta, Solomon Coroiu, Nicolau Șinca, din Biscarea, Nicolau Lobonț, Alesandru Sava, Ioan Todescu, Alesandru Drumariu, Pompiliu Șuluț, Absolon Faur, George Mogoș, Alesandru Deanca, Petru Fizeșan, Nicolau Cirlea, Alesandru Tușuț, Valeriu Henzel, Nicolau Adamoviciu, Victor Bariț, Dionisiu Balossu, Nicolau Vlad, Sevastian Henzel, Alesandru Ciura, secretar.

Convenind membrii reuniunii pe la 3 oare după amiazi la adunare, presidenta după o vorbire bine simțită, declară ședința de deschisă, și pune la ordinea zilei cetirea raportului despre agendele comitetului, în decursul anului expirat 1882/3, în urma căreia secretariul cetesce raportul.

ad. 1. Acest raport, adunarea generală l'ia, spre plăcută știință.

2. Presidenta pune la ordinea adunării, cetirea rațiuniiului subțernut de doamna caserită Ana Ivascu, și censurat de către comitetul reuniunii, spre a fi revizuit și de către adunarea generală, și aprobându-se să se dea absolutoriu doamnei caserită.

ad. 2. Cetindu-se rațiuniiul din pozițiune în pozițiune și aflându-se în ordine se aprobă, constatându-se că intratele dela 1 Ianuarie a. c. până la această adunare generală au fost 1176 fl. 82 cr., ear eșitele 1105 fl. 75 cr., cu un rest în numărari de 71 fl. 7 cr., și în depunerile la Institutul de credit și economii „Albina” în Sibiu 1933 fl. 41 cr., ear în obligațiuni dela privați 1065 fl. 60 cr.,

Prin urmare starea fondului Reuniunii până la adunarea generală din 8/20 Sept. 1883 există din bani gata 71 fl. 7 cr., din capitale elocote 2999 fl. 1 cr., în sumă totală 3070 fl. 8 cr.

Totodată adunarea dă absolutoriul dnei caserită votându-i mulțămire.

3. Presidenta pune la ordinea adunării staverirea bugetului pe anul 1883/4.

ad. 3. Adunarea generală, după consultare, staveresce bugetul pe anul 1883/4 cu espense de 20 fl. v. a., pentru afacerile curente ale reuniunii.

4. Din partea presidiului se propune a se esmite o comisiune, pentru înscrierea membrilor noi, și încassarea de tace dela membrii vechi și noi.

ad. 4. Adunarea alege o comisiune de 2, în persoanele doamnelor: Anna Lobonț și Florentina Têrnovean, pentru înscrierea de membrii noi, și încassarea de tace.

5. Venind la ordinea zilei punerea în lucrare a școlii reuniunii, presidenta accentuând lipsa imperativă de a se deschide școala de fetițe în anul 1885, pune la discuțiunea adunării generale această propunere a comitetului reuniunii, și roagă adunarea pentru aprobarea ei. După care luând cuvântul dl protopresbiter Ioan Gall, motivează deschiderea școlii în 1885 arătând lipsa, ce se simte de a se instrua copile, în limba română, arătând că venitele reuniunii — în anul expirat s'a urcat la suma de 6—700 fl. și și exprimă firma sa convingere, că dacă reuniunea ar stărui ca școala de fetițe să se deschidă mai curând, atunci se mai pot spera și ajutoare, și propune ca să se subțearnă rugări binemotivate, spre a se esopera ajutoare dela Venerabilul Consistoriu archidieceșan, dela onorabila reuniune a femeilor române din Brașov, dela institutul de credit și economii „Albina” din Sibiu, precum și dela „Asociațiunea Transilvaniei”.

Tot în sensul acesta vorbesce și dl Dr. Adalbert Balinth, recomandând între altele ca și preoțimea din giur să fie rugată, pentru buna spriginire și colectare de bani, în favorul reuniunii, lăudând totodată frumosul progres al acestei reuniuni într'un timp atât de scurt.

ad. 5. După desbatere serioasă și după ce presidenta Anna Gall declară: că dacă se deschide școala de fetițe în 1885, atunci dânsa oferesce reuniunii 50 fl., și doamna Iuliana Vasu promite a da case pentru școala, ce s'ar înființa în 1885, aceste 2 oferte generoase primindu-le adunarea spre plăcută știință și cu mulțămire — decide, ca comitetul să cerce toate mijloacele posibile, și în specie să se subțearnă câte o rugare către Venerabilul Consistoriu archid. gr. or. din Sibiu, către Onorabila reuniune a femeilor române din Brașov, către Institutul de credit și economii „Albina” în Sibiu, și către Asociațiunea noastră liter. rom. Transilvană, și dacă se va afla, că se poate deschide școala în 1885 fără de a se ataca capitalul — ci mai adăogând la acesta și ceva din interesele anuale — atunci școala, să se deschidă.

6. Comisiunea esmisă pentru înciereea membrilor, și încasarea tacselor, raportează: că s'au înscriș de membre fundatoare cu câte 10 fl., doamnele: Amalia Candrea din Câmpeni, Constanța Balinth din Roșia, Ana Lazar din Abrud, Eugenia Pop din Abrudsat, Sofia Tiulescu din Cojanul de jos, Elisaveta David din Bucium, Maria Boer, și domnișoarele Elea Balta, și Maria Vișă din Abrudsat.

Ca membre ordinare doamnele: Fani Albescu, Maria Trifan, Maria Șinca din Biscarea, Maria Tușuț, Elena Mekei, Iula Luiza, Maria Pop și domnișoarele: Eugenia Tobias, Rozina Tobias, Aurelia Henzel, Lucreția Adamoviciu, Florentina Kôvári, Lucreția Șuluț, Elena Șuluț, Maria Macavei, Luiza Drumariu, Mariana Balos, Leontina Faur, și Antoineta Ivascu, din Abrud.

De membrii ajutători domnii: Absolon Faur, Solomon Coroiu, George Balta, George Șuluț, Aron Cioran, Ioan Têrnovean, Iosif Draia, Adalbert Balinth, George Mogoș, Ale-

sandru Deanca, Nicolau Șinca din Biscarea, Petru Fizeșanu Gerasim Candrea, Pompiliu Șuluț, Nicolau Lobonț, Nicolau Cirlea, Alesandru Drumariu, Alesandru Tușuț, Valeriu Henzel, Nicolau Adamoviciu, Victor Bariț, Candin David, Alesandru Filip, Dionisiu Bălosu, și Ioan Todescu; Mai în colo raportează, că s'a colecta dela membrii vechi 27 fl., dela membrii noi 78 fl., suma 105 fl., adecă: una sută și cinci floreni valuta austriacă.

ad. 6. Adunarea primesce și declară de atari pe toate membrele fundatoare, ordinare și tpe toți domnii ajutători înscriși de către comisiunea esmisă, primesce cu mulțămire, suma colectată de 105 fl., care sumă o ia asupra doamnei presidentă spre a o preda doamnei caserită, — care fiind bolnavă, nu e prezentă în adunare, — ear consemnarea banilor incurși cu această ocaziune, se alătură ia documente.

7. Presidenta aduce la cunoștiința adunării, că comitetul reuniunii în ședința din 18 Sept. a. c. a decis a propune on, adunării generale de membre onorare ale reuniunii pe doamnele: Maria Cosma, Ecaterina Gall, Iudita Măcelariu, Constanța de Dunca Scheau, Carolina Balinth, și Aurelia Vulcan.

ad. 7. Adunarea în unanimitate primesce și declară de membre onorare pe doamnele propuse de către comitetul reuniunii.

După care, ne mai fiind alte obiecte de pertractat, presidenta exprimându-și bucuria ce o simte, vădând rezultatul îmbucurătoriu, mulțămesc în termeni călduroși, pentru viul interes și zelul arătat, le urează mulți ani, ear adunarea generală de asemenea mulțămesc presidentei pentru zelul neobosit și buna conducere.

După care ședința adunării generale se declară de închisă, eară protocolul după cetire și aprobare se închide și subserie.

Anna Gall m. p.,
presidentă.

D. U. S.

Alesandru Ciura m. p.,
secretariu.

Varietăți.

Nr. 4034. Scol.

Notă.

Toți aspiranții la oficiul de învățătoriu, în special toți învățătorii cu atestat de calificățiune, apoi pedagogii și clericii absolvenți din anii 1882 și 1883, precum și învățătorii provisorii și suplenți, cari la alegerile din anul curinte au ramas fără de aplicare, se provoacă prin aceasta ca: conform §-lui 77 al Normativului școlar din 1882, până la 15 Octomvrie st. v. să aștearnă prin concernintele oficii protopresbiterale documentele la acest consistoriu spre a fi eventualmente denumiți de suplenți învățătorești la vreo școală din archidieceșă.

Nu se vor considera cererile în acest merit a celor delăturați din funcțiune prin decisiune consistorială, apoi a celor reiiciați de două ori la esamenul de calificățiune, și a celor, cari funcționând preste doi ani ca învățători suplenți ori adjuncți din vina lor nu au depus esamenul de calificățiune prescris.

Dela consistoriul archidieceșei greco-orientale române a Transilvaniei.

Sibiu 1 Octomvrie 1883.

La însărcinarea Escelenței Sale D-lui archiepiscop și metropolit:

Eliă Măcellariu m. p.,

asesor consistorial ca președinte substitut al senatului școlastic.

să-și peară toată popularitatea; în adevăr acest monopol aduse pe poporul, abia scăpat de tirănia nobilimei, earăși la sapă de lemn. Este usul frecuent al vinarului o necesitate în oimatele aceste aspre? Cristian nu credea aceasta cu atăta mai puțin, cu cât beutura aceasta, făcută de dannemanul în persoană și el era mândru a o sci face, își stringea literalmente gâtlegiul.

Bravul om tot imbia pe oaspele său să bea, neînțelegând că după ce a ucis doi urși el nu simțea trebuința a se ameți de cap. Cristian nu putea dnce obligațiunea până intratăta, și deși dorea a îmbăta pe Boetsoi fără a se îmbăta însuși, împregiurare, ce i-ar fi adus poate esacta descoperire a secretului familiei, el se mărgini a bè ceaiul, lăsat de maior pentru dânsul aci, ce-i fu servit ferbinte într'o ceașcă de lemn foarte delicat tăiată și scobită de tinerul Olof.

Cristian se simțea încâtva umilit, că și-au făcut plăcerea domnească a ucide un urs pe chieftuiala amicilor săi; căci în sfârșit ursul acesta aparținea dannemanului, precum fie ce vânat aparține negreșit celui ce-l găsește pe pământurile sale. Lui Cristian se dăruise vânatul său, va se dăcă, el se plătise pentru dânsul. El auți cu plăcere dela danneman, că prețul nu era încă plătit de oare ce maiorul cu amicii săi n'au prevădut vânat așa abundanț și nu-și aduseră banii trebuincioși. Cristian îl întrebă de preț.

— El este după împregiurări, dise dannemanul cu trufie; uneori îmi lasă animalul mie și atunci dătesc eu mulțămire că mi-a ajutat a-l ucide; dară, fără îndoială, herr Cristian, dorești pielea, ghiarele, grăsime și șuncile?

— Eu nu doresc nimic din toate acestea, dise Cristian ridând. O doamne, ce să fac eu cu ele? Te rog ține-le dta, herr Boetsoi, și de oare ce presupun, că dta ai dreptul a vinde ceva mai scump acelor, ce au plăcerea a vâna pe bunurile dtale, decât acelora ce cumpără pur și simplu o marfă, te rog primesce trei-deci de taleri, ce-ț am la mine...

Cristian împlini fraza în gândul său:

— Și ce sunt, tot ce posed.

— Treideci de taleri! esclamă dannemanul, e mult; tu esti așa dar foarte bogat?

— Eu sunt destul de bogat, ca să te rog să-i primesci.

Dannemanul luă banii și se uită la el; apoi se uită la mâinile lui Cristian, însă fără a observa decât albimea lor.

Aurul tău este bun, dise el, și mâna ta albă. Tu nu muncesci și totuși mănânci Kakebroe-ul ca un Dalecarlian. Fața ta este d'aici din țeară, limba ta nu... Hainele tale, ce le aveai când ai venit aici, nu sunt mai frumoase decât ale mele. Eu văd, că tu esti trufaș, că nu vrei să chieftuiești amicii tăi

cari și-au lăsat plăcerea a ucide pe răutaciosul încă și banii lor pentru tine.

— Tocmai așa, herr Boetsoi, așa este.

— Așteaptă. Joe Boetsoi este om cinstit; el nu va lua nimic dela amicii tăi, fiindcă tu lași vânatul tău aici. Ce privesce a lua dela tine un bacșiș... o să vedem. Poți-mi tu jura pe onoare, că esci uu tinăr bogat de familie?

— Ce-ți pasă? dise Cristian.

— Nu, nu, resplică dannemanul; tu mi-ai scăpat viața, eu nu-ți mulțămesc, fiindcă tot aceasta ași fi făcut și eu pentru tine; însă tu esti pușoaș bun, și, ce e mai mult, tu esti un bărbat care știe asculta pe alt bărbat. Căci, de nu mergeai tu așa, precum și-am făcut semnul, noi eram amândoi într'o situațiune rea... și eu cu deosebi, fără cușit și cu brațul rău întâșurat. Eu sunt mulțămit cu tine, și ași dorî că feciorul meu să fie ca tine și să aibă caracterul tău, căci tu esti băiat îndrășneț și blând; dar așa, dacă nu esti bogat nu te face înaintea mea ca și când ai fi bogat. Pentru ce aceasta? Eu nu sunt sêrac! Mie nu'mi lipsesce nimic ce-mi trebuie și de cumva îți lipsesce ție ceva; adresează-te lui Joe Boetsoi și el ușor va găsi treideci de taleri, ba chiar și o sută, când este vorba a face unui amic serviții.

(Va urma.)

